

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Освітня програма Соціологія

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Профіль програми

Тип та обсяг програми	Освітньо-професійна, 90 кредитів ЄКТС/ 1 рік 4 місяців
Ліцензія	Підготовка бакалаврів, спеціалістів, магістрів: (відповідно до Постанов Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 р. №1719, від 27.08.2010 р. №787)
Акредитація	Сертифікат серія УД № 21005179, термін дії до 01.07.2023р.
Ступінь, що присвоюється	Магістр
Форма(и) навчання	денна, заочна
Запис у дипломі	Соціолог. Викладач соціально-гуманітарних дисциплін. Науковий співробітник.
Опис предметної області	галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки спеціальність 054 – Соціологія
Академічні права випускників	Доступ до навчання за освітнім рівнем «доктор філософії» (третій рівень вищої освіти)

Ціль програми

Забезпечення підготовки фахівців з соціології, які володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками соціологічних досліджень; формування критичного мислення та практичних навичок проведення наукових досліджень.

Характеристика програми

Предметна область, напрям	<p><i>Об'єкти вивчення:</i> соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи, спільноти та суспільства; соціальні явища та процеси; громадська думка; культура; соціальні інститути; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка висококваліфікованих фахівців з соціології, які мають фундаментальні фахові знання, демонструють сучасне соціологічне мислення та володіють прикладними навичками, необхідними для дослідження та вирішення соціальних проблем.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> закономірності функціонування та трансформації соціальних груп, спільнот і суспільств.</p> <p><i>Методи:</i> сучасні методи збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування, інформаційно-комунікативні технології для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p><i>Інструменти й обладнання:</i> сучасні універсальні та спеціалізовані</p>
---------------------------	--

	інформаційні технології (комунікаційні, пошукові, аналітичні).
Орієнтація програми	Програма спрямована на оволодіння фундаментальними знаннями та навичками соціологічних досліджень, викладання соціології у ВНЗ, враховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних положень та їхнім застосуванням в аналізі соціальної дійсності через проходження науково-дослідної та асистентської практик; формує фахівців і викладачів із соціологічним способом мислення та уявою, здатних не лише використовувати набуті знання, але й генерувати нові на базі сучасних досягнень науки. Програма передбачає поглиблені знання і практичні навички використання іноземних мов за фахом та створення умов для академічної мобільності і навчання на соціологічних факультетах як провідних ВНЗ України, так і за кордоном.
Особливості програми	Програма передбачає поглиблені знання і практичні навички використання іноземних мов за фахом.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів соціології, характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> – базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності – базові знання з філософії освіти, в обсязі, необхідному для розуміння місця та ролі освіти у житті сучасного суспільства – базові знання в галузі педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту, що сприяють усвідомленню специфіки розвитку сучасної системи освіти – базові знання з психології, що формують основу для ефективної практичної науково-педагогічної діяльності – здатність до письмової й усної комунікації іноземною мовою (мовами) – дослідницькі навички – здатність створення наукової-дослідної та звітної документації до соціального проекту – розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики) – здатність до критики й самокритики – креативність, здатність до системного мислення
Спеціальні (фахові) компетентності	<ul style="list-style-type: none"> – сучасні уявлення про зміст, етапи, особливості виникнення та розвитку соціологічного знання та соціологічної науки в різних країнах світу – здатність визначати особливості впливу глобальних процесів на формування соціологічної науки – здатність розробляти нові напрямки соціологічних досліджень – здатність використовувати соціологічне знання як інструмент соціальних перетворень – володіння основами методів та технологій наукової діяльності – здатність приймати участь у проектуванні та реалізації наукових проектів та заходів

	<ul style="list-style-type: none"> – здатність застосовувати професійно профільовані знання в галузі соціальних та поведінкових дисциплін у процесі розв’язання професійних задач – здатність розробляти авторську методологічну програму дослідження – дотримання професійної етики науково-дослідної діяльності – здатність застосовувати знання в конкретних галузях соціологічної науки – здатність аналізувати соціально-значимі проблеми й процеси сучасного суспільства – здатність аргументовано представляти авторську методологічну програму дослідження, вміти донести до інших свою позицію – здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички для дослідження соціокультурних явищ і процесів сучасного світу – здатність використовувати професійно-профільовані знання щодо виявлення специфіки та провідних тенденцій розвитку українського суспільства – здатність використовувати професійно-профільовані знання щодо надання управлінських послуг у сфері публічного управління – здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для оволодіння методами протидії терористичним загрозам, інформаційним війнам, маніпулятивним технологіям у мас-медійному просторі – здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для ефективного врегулювання конфліктів між різними соціальними суб’єктами – здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички для розробки науково обґрунтованих соціальних прогнозів – здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для проведення організаційно-представницьких заходів суспільно-політичного характеру на основі принципів Паблік рілейшнз – здатність використовувати професійно-профільовані знання й уміння у практичній науково-педагогічній діяльності
--	--

Результати навчання

Компетентності	
Програмні результати навчання	Зміст
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коло проблем і специфіку філософії освіти та педагогіки як органічно пов’язаних один з одним галузей філософського та приватнонаукового знання; – педагогічні технології сучасного навчання та виховання; – взаємозв’язки різних типів раціональності та освітніх моделей 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати системний аналіз явищ освітнього процесу; – аналізувати освітні практики в соціальних контекстах; – застосовувати філософсько-методологічні підходи до вивчення освіти та освітніх стратегій

<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – науково-понятійний апарат педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту; – основи дидактики вищої школи; – основи управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостійно та вільно орієнтуватися у змісті педагогіки вищої школи, педагогічного менеджменту; – моделювати процес управління педагогічною системою; – раціонально планувати і організовувати власну педагогічну діяльність, корегувати її та вдосконалювати
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – роль та місце психології у практиці управління організаційною системою; – психологічні особливості індивідуальної та групової поведінки в організації; – методи психологічного впливу в системах управління організацією 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – діагностувати типові проблемні ситуації на індивідуальному рівні, рівні виробничого колективу, організації; – володіти методами організації та проведення комплексних психологічних досліджень у виробничо-управлінській сфері; – розробляти та проводити відповідні тренінгові програми компетентності і росту
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні форми ділового іноземного мовлення; – лексичний матеріал із тематики, окресленої навчальною програмою; – основні граматичні категорії та явища ділової іноземної мови 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – володіти сучасними формами ділового іноземного мовлення та професійною термінологією; – лексично та граматично правильно оформлювати мовлення в його усній та писемній формі; – виражати в письмовій формі парціальні оцінки: прохання, докір, похвалу, зауваження тощо; стисло викладати свої думки в письмовій формі; аналізувати зразки писемного мовлення з точки зору їх лексико-граматичних, композиційних, структурних та стилістичних особливостей; створювати власні писемні тексти різних жанрів, а саме: повідомлення, оголошення, ділові листи, резюме, тощо
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – загальні питання соціальної та дослідницької практики, – сучасні методи наукового дослідження; – проблеми соціального пізнання, розвитку сучасної соціологічної теорії 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювати сучасний стан соціологічного знання; – аналізувати основні категорії соціологічної науки, встановити їх взаємозв'язок; – проводити соціологічне дослідження, обробляти та інтерпретувати його результати
<p>Здобувач повинен засвоїти</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст поняття наукової парадигми та її конкретне наповнення щодо її класичної та 	<p>Здобувач повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> – добре орієнтуватися у питаннях стану та проблем сучасної соціології; – на практиці використовувати отриманні знання з

<p>нових форм; – зміст та особливості причинного підходу щодо аналізу сучасних соціальних явищ та процесів; – основні теоретичні дилеми, які складають предмет дискусій у сучасній соціології</p>	<p>сучасної теоретичної соціології; – визначати причинно-наслідкові зв'язки між різними соціальними явищами та процесами</p>
<p>Здобувач повинен знати: – основні категорії, поняття, теоретичні підходи щодо аналізу комунікації; – особливості функціонування соціальних мереж у сучасному суспільстві; – передумови та джерела виникнення, основні етапи розвитку рекламної діяльності як феномену масової комунікації</p>	<p>Здобувач повинен уміти: – застосовувати отримані знання задля соціологічного аналізу соціальних комунікацій; – розрізнити основні види соціальних мереж і вміти визначати їх відмінності; – класифікувати різні види рекламних комунікацій</p>
<p>Здобувач повинен знати: – зміст, класифікацію і характеристики сучасних методів прогнозування, – роль соціального прогнозування в керівництві соціально-політичними процесами, – концептуальні моделі глобального прогнозування</p>	<p>Здобувач повинен уміти: – робити прогностно-аналітичні висновки на підставі вивченого матеріалу, – будувати дерево цілей соціально-політичних проблем; – складати програму прогностного дослідження соціальної події</p>
<p>Здобувач повинен знати: – специфіку соціологічного підходу до кар'єри; – основні категорії та поняття, структуру соціології кар'єри; – етапи та сучасні тенденції розвитку соціології кар'єри</p>	<p>Здобувач повинен уміти: – аналізувати основні категорії соціології кар'єри, встановлювати їх взаємозв'язок; – ефективно застосовувати методики та стратегії побудови кар'єрного плану; – виявляти особливості та проводити комплексну кар'єрного плану, діагностику ринку праці, психологічного клімату колективу, стилів керівництва</p>
<p>Здобувач повинен знати: – основні категорії, поняття, теоретичні підходи щодо соціологічного аналізу глобалізації; – основні виміри глобалізаційних процесів; – конструктивні та деструктивні аспекти впливу глобалізації на них</p>	<p>Здобувач повинен уміти: – виявляти актуальні прояви глобалізаційних процесів; – співставляти евристичний потенціал теоретичних підходів щодо аналізу актуальних проявів глобалізаційних процесів; – застосовувати отримані знання для соціологічного аналізу актуальних проявів глобалізаційних процесів</p>

<p>процесів на розвиток та функціонування основних структур сучасного суспільства</p>	
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – нові підходи та концепції, що знаходяться у центрі уваги сучасного наукового дискурсу в соціології; – різницю між класичними та неокласичними соціологічними теоріями; – зміст «наукових поворотів», що формують сучасний образ цієї науки і окреслюють її майбутні перспективи 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – адекватно сприймати соціальну дійсність, спираючись на теоретичні засади новітньої соціології; – порівнювати евристичний потенціал провідних новітніх соціологічних теорій щодо аналізу соціальних явищ; – застосовувати ідеї неокласичних та неокласичних соціологічних теорій для адекватної інтерпретації природи та перспектив розвитку сучасних соціальних явищ та процесів
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – характеристику основних теоретичних парадигм, що розкривають зміст поняття «суспільний рух»; – зміст типології, структури, механізми зовнішньої та внутрішньої динаміки суспільних рухів; – зміст концепції дослідження суспільних рухів в контексті трансформації пострадянського простору. 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати суспільні рухи, використовуючи теоретичний потенціал парадигм колективної поведінки, мобілізації ресурсів, ідентичності; – аналізувати зміни структури та функцій сучасних суспільних рухів; – орієнтуватися в особливостях емпіричного дослідження суспільних рухів
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поняття програми соціологічного дослідження, її методологічні і методичні функції; – функції робочого плану дослідження, зміст його розділів; – методи статистичних обстежень у соціології; – основні типи вибірки та особливості їх застосування у соціологічному дослідженні; – обробку соціологічної інформації за допомогою пакетів OCA, OCA for Windows та SPSS; – методи статистичного аналізу результатів соціологічних 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробляти програму соціологічного дослідження; – розраховувати параметри вибіркового дослідження; – обробляти соціологічну інформацію за допомогою пакетів OCA, OCA for Windows та SPSS; – аналізувати статистичну інформацію, емпіричні дані; – доносити до зацікавлених слухачів, а також студентів вищих навчальних закладів, отримані результати прикладних соціологічних досліджень

досліджень	
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – специфіку функціонування вищого навчального закладу, організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. – сутність загальнопедагогічних форм і методів навчання та виховання; – особливості соціально-педагогічних технологій та механізми їх реалізації, що використовуються в роботі конкретного навчального закладу; – особливості професійно-етичних взаємостосунків викладачів зі студентами 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – планувати і проводити лекційні і семінарські заняття зі спеціальних соціологічних дисциплін; – застосовувати різноманітні методи викладання, що активізують пізнавальну діяльність студентів; – працювати з науковою, навчально-методичною, довідковою літературою; – організовувати самостійну роботу студентів з використанням елементів дослідницької роботи; – проводити індивідуальну роботу зі студентами; – планувати та здійснювати роботу куратора студентської групи; – налагоджувати взаємодію з колегами для розв’язання різних проблем щодо навчально-виховної діяльності; – аналізувати результати власної професійної діяльності
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – загальні питання наукової та дослідницької практики; – сутність та особливості наукового дослідження; – основні принципи та методи організації наукової діяльності; – – теоретико-методологічні засади наукового дослідження та його етапи реалізації; – кількісні та якісні методи отримання соціологічної інформації, їх переваги та недоліки; – види та структуру підсумкових документів наукового дослідження 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати проблемне поле та напрями наукового дослідження; – визначати об’єкт і предмет наукового дослідження; – організовувати та проводити наукове дослідження за обраною проблематикою; – формулювати гіпотези та розробляти програми її перевірки, – проводити первісне вимірювання соціальних характеристик; – обробляти наукову інформацію; – оформляти результати наукової діяльності
<p>Здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні категорії, поняття, особливості соціокультурного підходу як методологічної орієнтації; – основні концепції соціокультурного розвитку людства; – специфіку культурного та 	<p>Здобувач повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати отримані знання задля соціологічного аналізу соціокультурного розвитку людства; – виявляти соціокультурну амбівалентність інформаційних технологій; – застосовувати соціокультурний підхід задля аналізу трансформаційних процесів в сучасній Україні

цивілізаційного розвитку Сходу та Заходу	
Здобувач повинен знати: – основні положення теорії управління ризиками; – принципи та методи управління ризиками; – якісні і кількісні методи оцінки ризиків	Здобувач повинен уміти: – активно застосовувати знання щодо ризиків в практичній діяльності; – розробляти методики оцінки ризиків; – визначити критерії та параметри ризиків
Здобувач повинен знати: – сутність, історію зародження, основні теоретичні засади та напрямки розвитку політичного менеджменту; – сутність, історію зародження, основні теоретичні засади та напрямки розвитку політичного маркетингу; – специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів	Здобувач повинен уміти: – застосовувати набуті знання для організації конкретних політичних кампаній; – орієнтуватися в методах і алгоритмах підтримки прийняття політичних рішень; – аналізувати сучасний політичний ринок в контексті функціонування його основних складових елементів
Здобувач повинен знати: – основні зарубіжні та вітчизняні теорії націй, націоналізму і мультикультуралізму; – актуальну проблематику та зміст поточних дискусій в області вивчення націй, націоналізму і культурного плюралізму; – специфіку соціологічного аналізу щодо вивчення міжнаціональних відносин	Здобувач повинен уміти: – правильно застосовувати ключові аналітичні категорії курсу «національні» і «етнічні меншості», «толерантність», «мультикультуралізм» та інші в поясненні поточних процесів, пов'язаних з міжнаціональними відносинами; – визначати специфічність умов розвитку сучасних міжнаціональних відносин, що задаються глобалізацією та поширенням космополітичного мислення; – пояснювати поточні процеси росту націоналізму, протиріч формування політичних націй і одночасно забезпечення етнокультурних прав і інтеркультурного діалогу в сучасному суспільстві
Здобувач повинен знати: – основні особливості та напрями розвитку системи вищої освіти в сучасних умовах; – вимоги реформи вищої школи до викладання суспільно-гуманітарних дисциплін; – конструктивні і деструктивні аспекти різних форм і методів викладання у системі вищої освіти	Здобувач повинен уміти: – аналізувати офіційні документи і матеріали, що стосуються вищої школи; – скласти план-проспект лекцій, практичного заняття (семінару); – провести заняття зі студентами з використанням нових інтерактивних методів викладання
Здобувач повинен знати:	Здобувач повинен уміти:

<ul style="list-style-type: none">– теоретико-методологічні засади дослідження сучасного суспільства;– робочі моделі розвитку сучасного суспільства;– методичний дизайн соціологічного аналізу сучасного суспільства	<ul style="list-style-type: none">– аналізувати особливості економічного розвитку українського суспільства;– аналізувати особливості соціокультурного розвитку українського суспільства;– аналізувати особливості політичного розвитку українського суспільства
--	---